

MADLEN ZUBOVIĆ

NA SPOMEN: KREŠIMIR STANIŠIĆ (1938. – 2023.)

Madlen Zubović
Prometna škola Rijeka
Jože Vlahovića 10
HR 51000 Rijeka
madlen.zubovic051@gmail.com

UDK: 929Stanišić, K,
In memoriam
Ur.: 2024-10-07

Nedavno sam posegnula za zbirkom čakavske poezije *Duša zdola kamika* i taj *libar* se, možda slučajno, a možda i ne, otvorio na 111. stranici na kojoj stoji zapisano:

Krešimir Stanišić
OBEĆANJE

*obećal san
sve dane
za vu noć
a
svanjiva*

*Prošli su me neki srhi, bimo mi po domaću rekli, jer sam znala da Krešo već duže vrijeme nije dobro, da mu život titra kao slabašan stijenj tanane svjećice. I sada, nakon što je svitlašce utrnulo, nakon ča je zavavek zaspal još jedan čakavski bard, znam da se ova knjiga nije slučajno otvorila baš na njegovim stihovima. Netko će možda reći pa ova pjesma nema nikakve veze sa smrću, ona je ljubavna, no znamo da u poeziji nema mjesta jednoznačnosti jer svakome od nas stihovi govore ono nešto, posve osobito, nerazdruživo od trenutka, intuicije i raspoloženja. Upravo zato u ovu Krešinu *Obećanju* meni je noć – cijeli život njegov, a svanuće, trenutak njegova prestanka ili odlaska u svjetlost. I nije otišao bez traga, štoviše, svoj je stvaralački vijek pretočio u stihove, u *senjske besedi* kojima je zauvijek u vremenu i bivstovanju zaustavio svoj rodni gradić i čitavu galeriju njegovih ljudi.*

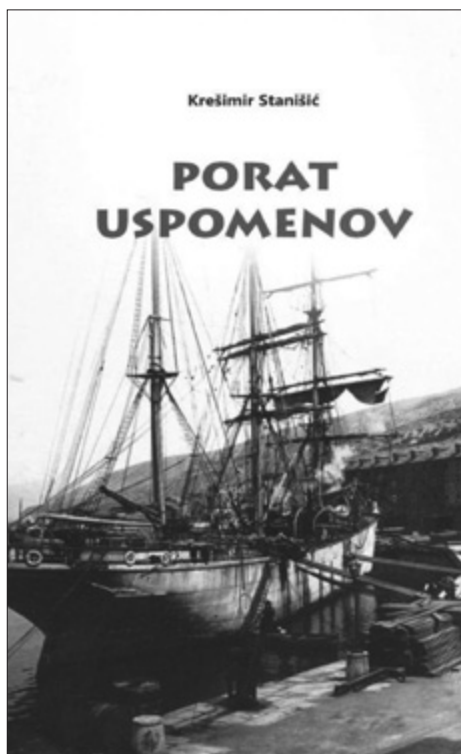
Sl. 1. Portret Krešimira Stanišića - *Sanjarenje*, 2023.
(foto: Nives Papandopulo¹)

Prvi se puta pjesničkom riječju predstavio javnosti u skupnoj zbirci jednostavnoga naslova *Pjesme* objavljenoj 1977. u Rijeci, u izdanju riječke Rafinerije nafte u kojoj je proveo većinu svoga radnoga vijeka. Već tada, piše pjesme programski jasno definirane – posvećene senjskim motivima i tipičnim mještanima.

Prema tumačenju povjesničarke književnosti Zlate Derossi: "U njima je iznesena duša jednoga malog gradića u kojemu svak poznaje svakoga, u kojem postoji ustaljeni red, koji ima svoje tipove i navike. Tu je stara *mlikarica*, senjski *fakin*, pa pijani Iva; tu je tipičan senjski ugođaj bure, *šepetarije*, oluje, Nehaja. U tim stihovima skriva se sve šarenilo komešanja po senjskim ulicama, slika trabakula i vapura, predznaci bure iznad Vratnika, slika svičarica na *bunaci*. Tu

---

¹ Portrete je ljubazno ustupila njihova autorica Nives Papandopulo, kći pokojnog Stanišića.

Sl. 2. Naslovnica zbirke *Porat uspomenov*, Senj, 2016.

i čitam kao primjer "stihovane slike" – kaligrama. Njegova je najpoznatija antologijska pjesma *Mirina* uglazbljena i uvrštena u zbirku zbornih skladbi Josipa Kaplana *Sunce na Kvarnere*.

Za knjigu *Porat uspomenov* 2017. Grad Rijeka dodijelio mu je književnu nagradu *Drago Gervais*. U toj ćemo zbirci pronaći i šturi, svega od nekoliko riječi složen, biografski zapis o samome sebi:

Ja – Krešo

Rodil san se u Senju petnajsti petoga hiljadu devetsto trajset i osmoga leta. U Senju san finil pučku školu i gimnaziju, ondat Višu školu za zdravstvene tehničare u Zagrebu, pa Pedagoški fakultet u Riki. U Riki san provel cili radni vik u zdravstvu, prosvjeti i kulturi. Pred puno let zbonacal san, a kadi drugdi neg u Senju – u portu uspomenov.

je i slika senjske sirotinje, nostalgčnih sjećanja na sretno djetinjstvo, na igru špekulama, na *žukulju* i *rašeljku*. Stanišić se i stihovima igra kao špekulama. A riječ mu je topla i radosna."

Krešimir Stanišić rođen je 1938. godine u Senju. Pisao je na senjskom čakavskom dijalektu i objavio četiri pjesničke zbirke: *Moja mirina* (1980.), *Obrazi* (1988.), *U pasaju* (2000.) i *Porat uspomenov* (2016.). Uređivao je mnoge tiskovine o Senju, primjerice humorističke listove *Metla i škovacera* i *Labura* te mape *Jarbuli* (Senjski porat prvo sto let) i mapu akvarela Dominika Palmana *Ulice, portuni, volte, kantuni*. Pisao je pripovijesti i humoreske. Zastupljen je u skupnim knjigama i antologijama od kojih je najznačajnija *Čakavsko pjesništvo XX. stoljeća* autora Milorada Stojevića u kojoj se nalazi Krešina pjesma *Nevera* koju i danas rado učenicima pokazujem

Sl. 3. Portret Krešimira Stanišića (foto: Nives Papandopulo)

Tim jednostavnim riječima Krešimir Stanišić oslikava svoj životni kroki (fran. *croquis*) naglasivši samo ono suštinsko i njemu bitno. Za sve ostale koji su ga poznavali treba ovoj njegovoj skici dodati ono sublimno, ono što njega samog određuje kao pjesnika, kreativca, mislioca, satiričara, "senjskoga fakina" i "dešpetljivca", duhovita i osebujna čovjeka. Kao njegovi tipični senjski "redikuli" i vagabundi i on je duboko ukorijenjen u autentičnu rodnu sredinu i jednako je snažno osjećao život u svim njegovim manifestacijama, od radosti, nostalgije, ljubavi, sjete do "bodljikave zbilje", dvoličnosti i boli.

U razgovoru objavljenom u prilogu *Novoga lista* "Beseda" 2001. godine Stanišić je istaknuo: "Ja želim zaustaviti vrijeme, oslikati ljude i grad koji danas više ne postoji. Posebno su mi dragi mali ljudi, senjski fakini ... Ljubav je moj pokretač, a gdje je ljubavi tu uvijek ima i razočaranja ... Tu je obično po srijedi i hipersenzibilnost pa tuga obično izgleda tužnije, ljepota ljepša. Motivi su svugdje oko mene. Tu je more, tu je kamen, a to živi, ima dušu, boju, miris, zvuk... Kad

Sl. 4. Antologijska pjesma *Mirūna* (*Porat uspomenov*, 2016.)

se rodi ideja, nosim je kao neki naboj koji poput određene eksplozije rađa zapis. Ja pišem polako tako da mogu putem svojih pjesama komunicirati s ljudima kojima je poezija namijenjena, ali i na taj način zaustaviti tu čakavsku besedu. Često se koristim i tipičnim senjskim humorom."

Stanišićeva nagrađena knjiga *Porat uspomenov* više je od pjesničke zbirke, to je svojevrсна gradska studija ili senjski *amarcord* u kojem autor ovjekovječuje čitavu plejadu felinijevskih likova udahnuvši im izvornost i autentičnost. Sam nas autor u pjesmi *Vo nisu oni – vo smo mi* poziva "u njiman išćite dobrotu/u sebi falinge". Njegov senjski fakin Iva Bende pomalo je autobiografski lik koji iz iznošena rukava usputno sipa životne *mudrice*: od onih poetskih, *ki ne čuje tišinu – gluh je* ili humanističko optimističnih, *moje su mriže vajak pune – il ribe il ufanja* pa do onih pomalo fatalističkih, *užite danas jerbo već jutra bit će čera*.

Naposljetku, kao *hommage* pjesniku grada pod Nehajem završila bih ovo prisjećanje na Krešu Stanišića u njegovu stilu, navodeći još jednu ironičnu Bendinu *mudricu*: *teško nome ki ne umre na vrime* i Krešinim kaligramom:

*i na kraju
nek ostane samo trag
bosih nog
za manon*

u

p

a

s

a

j

u

.

.

.

I neka mu je lahka senjska zemlja i kamik, neka mu duša va kušu i bresine počiva, a njegove besedi i litrati neka bura, kot jeku, smiron po Senju nosi.